



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Clypeus Theologiæ Thomisticæ**

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus  
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

**Gonet, Jean-Baptiste**

**Coloniæ Agrippinæ, 1671**

§. III. Secunda conclusio stabilitur,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

non adæquabit etiam intelligibilitatem substantiæ Angeli superioris; utpote quæ non est minor quam intelligibilitas speciei ejusdem: Ergo non comprehendet substantiam Angeli superioris.

46. Respondent secundò Salmanticenses: datâ Majori principalis argumenti, negando Minorem, quæ asserit quòd Angelus inferior non comprehendit species Angeli superioris. Ad testimonium verò D. Thomæ, quòd aperte militare videtur in contrarium, dicunt illum ibi non loqui de speciebus Angeli superioris, & speciebus inferioris, inter se collatis, sed de speciebus intellectus humani, collatis cum speciebus intellectus Angelici.

Sed hæc explicatio menti S. Doctoris repugnare videtur: quia D. Thomas, ad probandum quòd Angelus potest cognoscere species intellectus humani, præmittit propositionem generalem, & ait quòd unusquisque intellectus potest comprehendere species intellectus inferioris, nõ verò superioris: Ergo illa propositio ex qua deducit intentum, non intelligitur solum de speciebus intellectus humani, collatis cum speciebus intellectus Angelici, aliàs probaret idem per idem: sed hæc probatio D. Thomæ, ut sit efficax, debet resolvi in hoc universale principium intellectus superior differt ab inferiori in eo quòd species illius sunt universales speciebus istius & ideò illæ possunt istas comprehendere.

## §. III.

Secunda conclusio stabilitur.

47. **D**ico secundò: Superveniente illuminatione Angeli inferioris facta à superiori, potest inferior superiorem comprehendere, imperfectè tamen. Probat: Angelus superior per illuminationem manifestat se inferiori quoad omnes perfectiones & modos sibi convenientes, & quòd ipse majori cum claritate & magis unitè cognoscit, dividit, ac multiplicat, sicque accommodat ad captum inferioris, ut hic secundum modum suum illud percipiat, ut latius exponemus infra, quando agemus de illuminatione Angelorum: Sed hoc sufficit ut superior imperfectè comprehendere possit ab inferiori: Ergo Angelus inferior ex fortificatione & illuminatione superioris aliquo modo comprehendit superiorem. Minor probatur: Ad imperfectam comprehensionem sufficit, quòd nihil sit in re cognita quòd non manifestetur, & quòd cognoscens attingat omnes modos ejus & perfectiones, licet ex parte modi cognoscendi sit diversitas: Ergo ad imperfectam comprehensionem Angeli superioris, sufficit quòd superior Angelus illuminet inferiorem, ut easdem res cognoscat inferior, quas cognoscat superior, licet superior semper eminentius cognoscat, & diverso modo se tenente ex parte cognoscentis.

48. **D**ices: Angelus inferior non habet virtutem intelligendi adæquantem intelligibilitatem superioris, nec per illuminationem recipit lumen aliquod à superiori: Ergo non potest illum comprehendere, quamvis ab eo illuminetur.

Respondet quòd quamvis aliquod objectum sit excedens, respectu alicuius virtutis intellectivæ, si tamen applicatur illi huc proprio illius modo, induit quoddammodo rationem objecti proportionati, sicut patet de ipsismet Angelis, qui quamvis excedant vim nostri intellectus, pro hoc statu, ut tamen illi applicentur ad modum quidditatis materialis, induunt rationem objecti pro-

A portionati ipsius. Quamvis ergo Angeli superiores excedant vim intelligendi inferiorum; tamen inferioribus applicentur, juxta modum & captum ipsorum, induunt rationem objecti proportionati, & sic poterunt ab inferioribus comprehendere: quamvis illa comprehensio, ut dixi, sit valde imperfecta; quia, ut supra vidimus, ad veram & rigorosam comprehensionem requiritur, ut vis intelligendi in cognoscente, adæquet intelligibilitatem objecti, & cognoscat ipsum, quantum cognoscibile est. Quare D. Thomas supra quæst. 12. art. 7. sic ait: *Illud comprehenditur quod perfecte cognoscitur: perfecte autem cognoscitur quod tantum cognoscitur quantum est cognoscibile. Unde si id quod est cognoscibile per scientiam demonstrativam, opinione teneatur ex aliqua ratione probabili concepta, non comprehenditur.*

## §. IV.

Convelluntur fundamenta adverse sententiæ.

**O**bjiciunt in primis Adversarii quædam D. Thomæ testimonia. Nam S. Doctor 2. contra Gentes cap. 98. sic ait: *Ex hoc quid substantia aliqua est intellectualis, comprehensio est totius entis.* Ex quo infert, quòd Angelus debet habere species intelligibiles, quibus totum ens cognoscitur. Et cap. 99. dicit quòd intellectus Angeli habet virtutem comprehendendi omnes species & differentias entis.

Respondet D. Thomam, nomine comprehensionis, intelligere comprehensionem non strictè sumptam, sed largè, prout idem est ac apprehensio. Quod colligitur primò, quia in primo loco dicit aliquam substantiam esse comprehensivam totius entis, non ex eo quòd est intellectualis completa, & à materia omnino, hoc est tam altè quam aptitudine, separata, sed ex eo quòd est intellectualis: Ergo loquitur de comprehensione totius entis, quæ potest etiam convenire animæ rationali: Sed hæc non est comprehensio strictè sumpta, ut patet Ergo D. Thomas non loquitur de comprehensione strictè sumpta. Secundò, quia in illis locis Divus Thomas solum intendit probare, quòd Angelus cognoscat alias substantias spirituales, & etiam materiales, per species sibi superadditas; unde etiam ibidem modo dicitur nomine cognitionis, modò nomine comprehensionis.

Addo quòd, sicut Adversarii S. Doctorem, asserentem Angelum comprehendere totum ens, glossant de ente naturalis ordinis, imò & ordinis entitativè, prout distinguitur ab intelligibili ut supra vidimus; ita nobis licet glossare de ente quòd sit inferius ad Angelum cognoscat, si velint D. Thomam loqui de comprehensione strictè sumpta.

**O**bjiciunt secundò: Ad hoc ut Angelus inferior habeat cognitionem comprehensivam superioris sufficit quòd per eam attingantur omnia quæ in Angelo superiori formaliter & eminenter continentur. Atqui cognitio quam habet Angelus inferior de superiori, præcisè ex vi propriæ virtutis intellectivæ, est ejusmodi: Ergo est comprehensiva. Maior videtur certa: In illo siquidem casu cognitio adæquat objectum cognitum, quòd sufficit ad hoc ut sit comprehensiva illius. Minor verò probatur: Essentia superioris Angeli, omnes modi in ea formalitate existentes, & cuncta eminentè in ipsa contenta, sunt objecta proportio-